

сыр 19
коч 19

Зинакан Пасацова

СЫРКЕЧ ЖАМГЫР

Сторг 471661
П19 Пасажова 3
Сторгек ташови
(африка) 200

е инициативы
роизв
тале

power

домашние
автор

4.08.2011

Сыркеч жамгыр

(Ырлар)

Ош-2011

УДК-821
ББК 84 КИ 7-5
П-85

Пасацова Зинакан, «Сыркеч жамгыр». Ырлар.
Ош 2011 жыл. 60 бет

ISAN9967-13-109-8

Оштук калемгер, Кыргызстан жазуучулар Союзунун мүчөсү Зинакан Пасацова 80-жылдардан бери проза жана поэзия жанрларында жараткан чыгармалары менен окурмандарга таанымал. Ал «Аял сырь» (1998), «Кут түшкөн түндөр» (2006) прозалык жыйнактарынын, «Жамгыр тоодон башталат» (2001) поэтикалык китебинин, «5 жыл» (2007), «Урунчаак каздар» (2008) аттуу балдарга арналган чыгармалардын жана «Академик Текенов» (2008) даректүү баяндын автору. Ырлар топтому 2001-жылы Ош облустук мамлекеттик администрациясы тарабынан белгиленген Жолон Маамытов атындагы сыйлыкка арзыган.

3. Пасацованын бул ырлар жыйнагында жаңы жазылган чыгармалары топтолгон.

П 4702300200-04
ISBN 9967-13-109-8

УДК-821
ББК 84 КИ 7-5
Пасацова З. 2011

Июнь. Ош. 393.

(Ыр реквием)

«Көз мончоктой көркөм эле Ош калаам»

Көңүлүм суз, суктана албайм көркүнө,
Мени быйыл тааныбассың, Ысык-Көл.
Ата-Журтту майыптырган белинен,
Кашдуу күндөр жүрөгүмдөн өчө элек.

Жылдагыдай сызгырса да июль ай,
Толкун ойноп, көлдүн суусу жылыбайт.
Ичтен кайнап, баса албастан толкунун,
Кайгымды тең бөлүшкөндөй туюлат.

Оштон келдим ок атылып, өрт күйгөн,
Кара түтүн каптап турган көп күндөр.
Каран күн ай, кыяматың ушулбу,
Көмүдбөгөн жолдо жатса өлүктөр...

Көз мончоктой көркөм эле Ош калаам,
Көп улуттуу, «сен», «мен» дебей жашаган.
Куттуу шаарга бүлүк салып, ырк бузган,
Кайдан чыкты кара ниет кас-душман!

«Кетпе!» -дебсе эрке кыял толкундар,
Силерден да артык көрөр Ошум бар.
Кымбаттыгын кыйын күндө кеч билдим,
Күтөт шаарым. Кош, толкундар, кошкула!

Ош шейиттери

Жараткан ай, шумдугун бул не деген?!
Көр казылса бир күндө жүз-жүздөгөн.
Аял-эркек чогуу иргелбей көмүлсө,
Өз койнуша жер да кантип алды экен!

Кайгы жутуп, ыза өрттөйт көөдөндү,
Өлүмдүл суук мыкчып турса ченгели.
Эрип-аркак эгиз элдер касташып,
Эмне болуп баратабыз биз деги?!

Таш барандан өлдү балтыр наристе,
Бычак жеди бала эмизген энелер.
Шейит кетти коргоп элдин намысын
Кыз сүйө элек кырчын жигит, кыраан эр.

Шаар тунжурап кийип турат азаны,
Жашаганга жетпестей күч - кайраты.
Шейиттери Оштун баары чогулуп,
«Токтоткула!», - деп каргашып жатабы?

Изиң суутуп өрт чыгарган өзөктөн,
Азап тарткан баягы эле калың эл.
Ким кааласа ушул күндү кан күсөп,
Кунун алсын ал дүйнөдө шейиттер!

Улут бөлгөн өздөн чыккан жоо дешет,
Ким корсунуп, кимге дагы не жетпейт?!
Койнун ачып, элдин баарын бир көргөн,
Өгөйлөбөйт, баарыбызга тең Мекен.

«Кабыргам кайыштырып Ошко кайттым»

Сөйкөмдүн бири түшүп көлдө калды,
«Кетпе!» деп толкун кыйбай жула качты.
Кайыр, кош! Кала турган учур эмес...
Кабыргам кайыштырып Ошко кайттым.

Бул шаарда мага жашоо буюрган сон,
Башына мүшкүл түшүп турган кезде,
Жанымды ала качуу — өлүмдөн оор,
Жаралып калганындай боор этимден.

Кадырын билбесптирмин жайчылыкта,
Тагдырын ойлоп азыр түтөп күйөм.
Болсом да өзүм назик, аялуу жан,
Намысым тоодой экен жүрөгүмдө.

Амандык жеңет дешет жамандыкты,
Жүрөктүн акыр бир күн кетер тагы.
Жоготтук үч жүз токсон үч жанды
Биз үчүн бул турмуштун оор сабагы.

Намыска туулуп калган эрлери бар.,
Кыргызым кыйын күндөн далай чыккан.
«Атанды өлтүргөнгө энеңди бер», -
Айкөлдүк мурас тутуп алмустактан.

Сөйкөмдүн бири түшсө көлгө мейли,
Сөйкөдөй кош кулакка эки элбиз.
Жараппы ордо шаарга, ыйык тоого,
Ынтымак жашайлы эми биргелешип.

2.07. 2010-жыл, Ош- Ысык-Көл-Ош

МЕЧ

Көргөнгө меп - жөнөкөй көптүн бири.
Тырмышып тартып келем турмуш жүгүн.
Умтултат учкул кыял кыраан куштай,
Көңүлүм кайт болсо да кээ бир күнү.

Аздырбы, же жетиштүү жолду бастым,
Асыл ой, аруу максат-тилекти арзып.
Айтаарга сөз бериптир мага Тенир,
Ак жолум болбосо да дайыма ачык.

Оюнуна канып-канбай жаштык чактын,
Өзүмө өтө эрте милдет тактым:
Өмүрдүн бир кемтигин толтурчудай, же
Өзгөртүп жиберчүдөй бүт бардыгын

Тооруса торун жайып көрпенделик,
Туткуну болгонум жок теспеленип.
Адамдык ар -намысты бийик койгон,
Азаптын азабын да келет жеңип.

Сүйүүдөн жолум болбой -бар арманым,
Аялдык жылдызым, чын, «жарк» жанбады.
Антсе да ашыктыкты ыйык тутуп,
Ага арнап ыр жазуудан эч танбадым.

Энелик бакыт деген не керемет!
Жеткирдим эки уулумду эресеге.
Эми экөө -асманга учсам кош канатым,
Кош тирек - эгер башым көккө жетсе.

Сыркеч жамгыр

Алыска чыкканым жок Ата Журттан
Эңсөбөйм бейишин да бөтөн жактын.
Жетээрлик эгер сүйсөң өмүр бою,
Жер гүлүн мурас кышан аталарым.

Мен жолго түпкөм эчак кайра кайткыс,
Жүрөгүм толо максат, ойлор асыл.
Тагдырым оомал-төкмөл оор болсо да,
Миң шүгүр, эл алдында жүзүм жарык.

Сыркеч жамгыр

Жан билбеген жабык сырым ачуудай,
Жаап кирди жамгыр күчөп катуулап.
Жаанды сүйчү сенин айтып кабарып,
«Тырс-тырс» урат тереземди жамчылар.
Сен да тыңшап тургандыр деп шыбырып,
Жаным жырдап уктум жамгырдын ырын.

Көз ачырбай көнөктөгөн көшөрдөй,
Менин да бар төгүп салаар көп сырым.
Уяң жаштык кимдин баштан өтпөгөн,
Ууз сезимдер ушул күнчө өчпөгөн.
Кыз каадасын улук коюн баарынан,
Күйдүм чокко күнөөсү жок өрттөнгөм.

Түнү бою шоокум салып тынбаган,
Жамгыр, жамгыр! Сүйүү ырын ырдаган...
Сүйүктүүмө жетпей калган мага окноп,
Сенде дагы бар окшойбу бир арман.
Төкчү, жамгыр! Кумар канбай тыңшайып,

Мага өзүңдөй сыркеч болор ким дагын?
Сан жомогун бир өзүңө айткым бар,
Жалгыз өткөн жарыгы жок жылдардын,
Сүйбөй өткөн жылуусу аз жылдардын...

«Балалыктын изин таптым, өзү жок»

*Кшидик кан тамган ийылым –Алай районундагы жердин
бейиш болгон Мурдаш кыштагы.*

*Балалыгым өткөн жайлоолор: Көк-Дөбө, Көлөкө-Арча, Туура-
Булак, Ак-Башиат, Кайыңды.*

*Жүрөгүмдө сулуулук менен залкарлыкты сезип-туюмду ойготкон
дүйнөдөгү эң бийик зоолор: Бек-Зоо, Ак-Атан, Аска.*

Бул ырым силерге арналат.

Көңүлүмө чөккөн көп жыл кусалык,
Сүлүк курттай соруп турчу күч алып.
Кайда жүрсө туулган жерге тартылган,
Кыргыз деми канымда ойноп туру анык.

Жайлоодо өтчү ар жыл сайын жайкысын,
Балалыкты таап алчудай ашыккам.
Кыз кыялга кез келердей сагынгучу,
Кыя жолдор –булактан суу ташыган.

Белден ашсам арча жыты «бур» этти,
Булкту жүрөк, бийлеп сезим тил жеткис.
Бала чакка алпарчудай балкытты,
Бир таман жол - бүт дүйнөгө теңегис.

Бетегелүү чөптөн укмуш жыт келет,
Бейпилде өскөн гүлдөр түсү өрттөнөт.
Мөңгү этектеп конгон бейпил боз үйлөр,
Шиберге чөккөн үзүм булут өңдөнөт.

Сыркөч жамгыр

Оргун кайнап окторулуп шар аккан,
Бир тегирмен суу шарылдайт тээ сайдан.
Суудай шашып өгүн барат өмүр деп,
Сабыры суз ойлор келет капкайдан.

Тоодо асман күндө бир маал жаныган,
Бүркөө булут түшүп келип чокудан.
Боз үйлөрдүн арасынан жок издеп,
Жай аралап жортуп жүрөт жөө туман.

Баары, баары ... менин бала кезимдей,
Канча жылдар өткөнү да сезилбей.
Баягыдай бир калыпта зыңгырайт,
Улуу тоолор баш ийбестен мезгилге.

Ошол кездей чөптөр өсүп ыргалат,
Ошондогу гүлдөр турат жайнаган.
Балалыктын изин таптым, өзү жок,
Өткөн өмүр кайрылбас - ов кайрадан!

Кышкы ойлор

Кыш чилдеси. Жааган улуу кар,
Жагат мага ушул тазалык.
Маанай күтүп кардай апашпак,
Жашагым бар дайым тазарыш.

Барпайышат аппак гүлгө окшоп,
Бубак баскан түркүн дарактар.
Кар алдында калды көп ойлор,
Көкөйүмө тийип бараткан.

Турмушун кур, кээде чилдедей,
Сөөктү тепчип ызгаар-бурчанап.
Сылабады эч бир чекемден,
Сыноосунан өттүм бир далай.

Көңүлдө от, жеңет кыш суугун,
Кут төгүлгөн кезим. Көөнүм ток.
Медер тутар жарым бар туруп,
Мүнкүрөөгө эч бир жөнүм жок.

Айын кеппи?! Эреөн албаймын,
Өзүмдүн да суук сөзүм жок.
Ардактарга турса балдарым,
Арман кылбайм. Ага жөнүм жок.

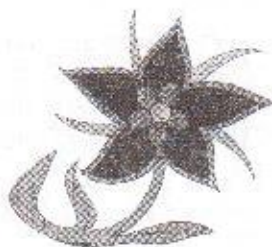
Жагат мага жааса улуу кар,
Жаш баладай малтап кечким бар.
Жан дүйнөмдү дайым жаңылап,
Жөнжөнөкөй жашап өткүм бар.

«Санаамды эзсең дагы сага рахмат!..»

Тагдырдын жарымы кыш да, жарымы жаз.
Жакшы эле арман -күүгө алдык сыздап.
Санаамды эзсең дагы сага рахмат,
Сүйүүнүн бар экенин унуттурбас!..

Күтүүдө кечтер узал, таңдар арып,
Бал ууртап, уу жуткандай азаптанып,
Жанымды миң кыйноого салсаң дагы,
Жашоомдо сен бар үчүн дүйнө жарык!

Түбүнө ким жетти эле тирүүлүктүн,
Түңүлбөй жашасам дейм үмүт сүйүп.
Сары оору жан сырымды түндөр угар,
Санаамды сүрүп атат таңдар күлүп.

«Турмуш өзү кылат экен даанышман»

Үйдө жатам тыңшап жааган жамгырды,
Эзиң жаады эки-үч күн басылбай.
Иш деп жүрүп калган белем жанчылып,
Үйдө олтуруу бүгүн мага бакыттай.

Бийлеп түшүп тамчылары асмандан,
Ушул жамгыр жаз шаанисин баштады.
Жа-ай көңүлдү жарып өтүп чагылган,
Кусалыкты кайра козгоп таштады.

Быйыл жазды тосом дегем жайынча,
Куру эңсөөгө жеңдирбестен сезимди.
Жашайм дегем кайыл болуп тагдырга,
Жалгыздыкка буюрган соң өзүмдү.

Баар демине жагалданаар маанай жок,
Бирок ага капаланбайм, камыкпайм.
Түтүп берсең түйшүгүнө мокобой,
Турмуш өзү кылат экен даанышман.

Жамгыр куят кара жерге чабылып,
Аба таза, жазды ээрчитип ашыккан.
Жаанды тыңшап, жолбун ойду качырып,
Мага бүгүн үйдө олтуруу бакыттай...

Жаз эстетти жаркын күндөр бардыгын

Кыш этегин жыя баштады,
Каары кайтып, бирок суугураак.
Оорчулугу баарын тажатты,
От, жарыксыз калып мукурап.

Көп катары көрүп азабын,
Суук күндөрдөн мен да жададым.
Жазды тостум, бирок, көңүл кош,
Жок эле эч мындай адатым.

Чарчадымбы, же үмүт жок,
Келээр жаздан дайым күтүүчү.
Өмүр эми сыйсыз коноктой,
Өзгөрүүсүз өтөөр... өтүүчү.

Козгой албайт эми делебе,
Күндөр мага өгөй, мээримсиз.
Бөксөм толбос болсо дегеле,
Жазбы, күзбү мага баары бир.

Деген оюм капыс бузулду,
Сайрап ийсе сутак асмандан.
Кең асманды чууга толтурду
Келгин куштар үнү шаттанган.

Катарларын бузбай жазды кууп,
Келген куштар шаншыйт конбостон.
Авазында чексиз кубаныч,
Аман кайтып алыс жолдордон.

Канаттууча неге жокбуз биз,
Бул жашоого кумар танбаган.
Убактылуу берген өмүрдүн,
Улуулугун билбей кээде таң калам.

Чынгыз Айтматовго
10.06.2008ж.

Жараткандын бул буйругу шумдуктуу,
Кара жерге кантип кыйды Чынгызды!?
Миң жылдарда туула турган бир жолу,
Мыкты уулунан айрыды го кыргызды.

Көрүшпөдүм, бирок көрдүм жакыным.
Жүрөгүмө жетип турчу акылы,
Олуядай ою тере-ең сөзү айтчу,
Асылы эле адамдардын, асылы!

Акыл-ою чалкып жаткан көл эле,
Даанышмандык андан бетер төп эле.
«Атыңды бил! Тегинди бил!» -деп өттү,
Манкурттукту ыраа көрбөй элине.

Бүт өмүрүн аруулукка арнады,
Жан дүйнөнү тазартуудан талбады.
«Адам уулу Адам болгун!» - деп турат,
Айтматовдун ар бир китеп каарманы.

Тируулуктү кор тутабыз көп пенде,
Өлбөстүктү берген аздын энчине.
Өлбөйт, Чынгыз! Классикке айланып,
Бүт дүйнөлүк адабият кенчинде.

Жазгы кайрык

Бийик кабат.
Буруксуп сирень жыты,
Шыбырап жамгыр доошу,
Адашып сыртта калган
эрте менен.
Кабинет тыгч,
Ойлордун сүрү баскан.
Телефондор чырылдап
кыска-кыска.
Шашылыш кабарларда
алган- берген,
Башкачараак сүйлөнөт жаз!
Башкачараак айтылып таржымалы:
- Аман бекен айыл-апа?!
- Райондордон кабар барбы?!
- Сел алыптыр кайсыл жакты?!
- Жардам!
- Жардам!
-Жардам!!!
Шашылыш билдирүүлөр,
Шашылыш жоопту күтөт.
Так, бүйрө болсун сөздөр,
Тагдырын элдин чечээр...
А көздөр,
Алаксыба терезеге?!
Сызылып сирень жыты,
Шыбырап жамгыр доошу,
Азгырып алып кетет,
Ээрчитип кабинеттен...Иштемин.

Күзгү маанай

Саратандуу маанай күтүп жүрсөк биз
Сары убайым санаа болуп келди күз,
Суз ойлорду «дуу» учуруп үркүтүп.
Сүйгүм келди мен бирөөнү күтүүсүз.

Көөдөн бопбош. Салкын көңүл эзеген,
Не кечигет «сүйүү» деген керемет?!
Жабалактап жанды эзген ойлорум,
Алтын күздүн сулуулугун сезе элек

Соолуй элек гүлдөр үшүп түнкүсүн,
Кыроо тоңгон желекчелер бүрүшөт.
Суукту сезбей жалгыз гана кыз-жигит,
Түн күзөтүп сейилдешип жүрүшөт.

Жалбырактар жапырт жаап күбүлүп,
Жай каалгыса сабагынан үзүлүп,
Жаным ачып карай берем аюлуу,
Узатканга өмүрдүн да бир күзүн.

Өзүмө өзүм окшото албай турам бул,
Күз көркүнө кайдыгермин не быйыл?
Жүрөгүмдө түнт сезимди түнөтпөс,
Сүйүүгө мен кабылсам ээ бир укмуш!

Заман

Каргашат бул заманды далай адам,
Кай заман элге жеңил болгон, качан?!
Көкжалдар көмөчүнө күл тартпаса ээ,
Каржалып турганында калайык- калк.

Жергебиз кудай берген ырыстуу жер,
Бечара болуучудай эмнебиз кем?
Жетет го кыргыз элдин түбүнө, аттиң,
Азуусун шакылдаткан жемекейлер.

Айланып соодагерге жакшылары,
Сатылып кызмат, билим, баары-баары.
Менчиктеп алып эгер колдон келсе,
Көрсөтпөй койгусу бар күндү дагы.

Топ элден бөлүнүштү «тектуумун» деп,
Эрдемсип өз уруусун көтөрмөлөйт.
Адамдын баркын акча баалап калды,
Багы жок калың элге кимдер күйөт?

«Кыргыз!» деп ураан салып кылыч чапкан
Кабылан Манасты эл неге көксөйт.

Мен баймын!

Мен баймын, жүрөгүмдө ыйманым бар,
Алысмын байлык, бийлик кумарынан.
Тагдырым тартуулаптыр мага бакыт,
Тапсым деп жашоо сырын ыр жазуудан.

Мен баймын, колдон түшпөс калемим бар,
Жан дүйнөм ырга айланып ийип турар.
Жанды эзип жай албастан жашап келем,
Жазсам деп жакшы ырларды өмүрү узак.

Мен баймын! Өлбөс-өчпөс өнөрүм бар,
Жүрөккө жете турган сөздөрүм бар.
Өтсөм да бул дүйнөдөн... Кайра окулчу
Ыр болуп кайтып келер кездерим бар.

Каргыш

(Күйөөсү ичкич аялдын арманы)

Мен өмүрдө эч бир каргыш айтпагам,
Мен эч кимге кылбаганмын жамандык.
Жай жашоомду тозокко бүт айланткан,
Каргыш сага, «арак» деген арамдык!

Асыл болчу балдарымдын атасы,
Акылы мол, укчу жашы-карысы.
Арак бузду адам кейпин аеосуз,
Анан бузду бир үй-бүлө бактысын.

Ак көңүлдүк кайра өзүнө болуп кас,
Азгырылды ичкиликти жеңе албай.
Жапжаш туруп бүт түгөнүп баратат,
Жашоодогу башка жыргал көрө албай.

Мас болгондо үйдүн бузуп тынчтыгын,
Күндө уруш, ар күн сайын чыр чыгып.
Чыдайт элем бардыгына, бир гана
Уккум келбейт балдарымдын зар-ыйын.

Көрүш кыйын уул-кызымдын көз жашын
Ичкич ата - алар үчүн мун-кайгы.
Теңтуштардын арасына кошулбай,
Кемсиништен өтөөр дагы кейиш барбы.

Айбаңдан эч айырмасы жок сымал,
Араң жүрсө акыл-эси тумандап,
«Ата -баба наамына шек келтирбе!»,
«Абийир сакта!» -деген сөздү ким угат.

Сыркеч жамгыр

Уругуна наалат айтып көргөндөр,
Ага-иниси, эже түшүп көйгөйгө...
Аргаң кетсе акаарат да айтасың:
«Адамча бир өлсө экен өлгөндө!»

Бакпаса да бизди бөлөп жыргалга,
Бакыт эле балдар турса муңканбай.
Бек мүнөздүү, белдүү эрге жар болуп,
Багы ачылган аялдарга суктанам...

Бирок, бирок... бактылуу аял экен кем,
Башын кошо ичип койгон эркек көп.
Түтүн жыттуу айыл арак жыттанып,
Тазалыктан кол жууп калар күн келет.

Тоодо дешчү тунуктуктун бүт баары,
Туулган-жердин тартып турчу туз-даамы.
Оомат кетип онтоп турат эми айыл,
Акча менен арак жеңип бийманды.

Каргыш сага, «арак» деген арамдык!
Кошо жүрөт сени менен жамандык.
Арак жасап, арак сатып байыган,
Биздейлердин каргышына кал анык!

Көл жээгинде жаккан от

Сен тутантып жаккан таптуу отун ай!
Көөрүк болуп үйлөйт аны толкундар.
Жалын аймап кара түндү качырса,
Учкун ыргып, көлгө түшүп, өчөт бат.

Отту тиктеп, арман чөккөн карегин,
Ойго терең жан сырынды туйгузат.
Чыпчалануу улам койсоң ичкертип,
Колдоруңдан келет мага ысык тап.

Издегеним өзүң болуп сезилдин,
Бирок, мынча жашоодо көп кечигүү?!
Табышсак да таалайыма буюрбай,
Тагдыр, дагы алдыңбы бир өчүңдү!

Сур булуттар чөгүп көлдүн бетине,
Сүрүн артып жаалданат толкундар.
Суугун жеңип сөөктөн өткөн кеч күздүн,
Сен тутантып, таптуу жаккан отун ай!

«Сулайман-Тлоо ордо шаарга жарашып»

Гүлүн көрүп өзүндө өскөн бадамдын,
Күбүлүп түштү көр тирилик азабым.
Жаш кезимдей өрөпкүттү сезимди,
Жаз жыттанган абандагы тазалык.

Байчечекей издеп келди чуркагым,
Кары жаңы кеткен бийик кырды ашып.
Жүрөгүмө чөккөн сырды түшүнүп,
Жүзүмдү өбөт шамалындын муздагы.

Кайгы-мунум айтпайм. Айтып не керек.
Капамды жазаар сендеги улуу касиет.
Каат күндөрдө кайрат издеп өзүндөн,
Каалап бастым жолдорунду мин ирет.

Сулайман Тоо, ордо шаарга жарашып,
Атың уккан жандын баары сага ашык.
Муундан муунга мурас болуп тураарсың,
Миң жылдыктар тең келе албай жанашып

Арноо

Өзүмдү издегениң кандай жакшы!..
Өтсө да далай мезгил арабыздан.
Эх, курбум, сүйлөшөлү черди жазып,
Эстейли жаптык кезди жалындаган!

Оо, аны мезгил эч бир өчүрө албас,
Жаш курак, шок кыялдар эсте турат.
Жазылып жүзүбүздүн бырыштары,
Шарактап күлөлүчү бүгүн жыртап.

Качандыр беш көкүл кыз сырын каткан,
Күндөрдүн табышмагын жандыралы.
Жашыруун колго тийчү арзуу каттын
Авторун эми ачык айтышалы.

Курбулук сезилчү анда түк бөлүнгүс,
Турмуштун сан жолуна бирден түштүк,
Бийкечтик кереметтүү кезди кийин,
Тамшанып эстээрибизди кайдан билдик.

Көп эле биз көздөгөн максат-тилек,
Жеткирбей өтүп барат өмүр -күлүк.
Көңүлүм тоюп турат, бирок, курбум,
Бак күткөн сөөлөтүңө байбичелик.

Өткөрүп далай жылды арабыздан.
Өзүмдү издегениң кандай жакшы!..
Эстейли жаштык кезди жалындаган,
Эх, курбум, сүйлөшөлү черди жазып!

«Жалгыздык мага дептерим
толо ыр болду»

«Адашты, -дешти,- адашты жазып-жаңылып,
Бактысы тайды, ушул го күнү батканы...»
Ок болуп тийип онтоткон уулуу сөздөрдөн,
Башымды бийик көтөрөр намыс күч-таптым.

Жыгылсаң жөлөп тургузар адам аз тура,
Жылмайган болуп кылтыят башы жыландын.
«Жалгызсың, кызым», -дечү эле апам жан кейип,
Жалгыздык -мага жазасы беле Кудайдын.

Муңумду угуп, көз жашым сүртөр куюлган,
Кең пейил эже, тил билги синди буюрбай.
Сырымды айттым калемди шилтеп кагазга,
Сезимди жеңип, жүрөккө батпай буулуккан.

Караңгы күндөр катары менен суюлуп,
Туяктан чыктым ырларым менен суурулуп.
Оюма ою, дилиме дили төп келген,
Окурман таптым, жашоомо берген жылуулук.

Жамандык болбой, жакшылыкка жок орун,
Ойлопмун бекер жалгыздыкты деп «оору».
Жалгыздык мага ичимде толо сыр болду,
Жалгыздык мага дептерим толо ыр болду.

«Кала берсин ортобузда жолдоштук»

Бизди ошондо сүйүү пири колдоптур,
Ортобузда сүттөй таза жолдоштук
калбаганда... Жолугушсак эми биз,
Сага минтип жүзүм жарык болбостур.

Күндөрүндө сүйүүгө мас жаштыктын,
Кимди делбе кылбаган го ашыктык!
Мен деп күйүп дегдегендер ичинен,
Сенин тере-ең ызаатыңа арзыпмын.

Сүйө тиктеп, көзүнө жаш топтойсун,
Ушул күнчө ысык көрөт окшойсуң...
Махабаттан кымбат экен кыйбастык,
Кала берсин ортобузда жолдоштук!
Таза бойдон кала берсин ортобуз...

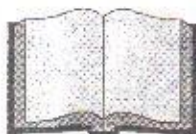

Калемдештер

Ызгаар суугун кыш чилденин тоготпой,
Ыр окуштук топтолушуп топ акын.
Көкөй кести көр оокатты унутуп,
Ыр угуунун ырахаты... Оо таттуу!

Агарды го биздин көңүл бир бүгүн,
Ырга түткүс өкүнүч, мун эч жоктой.
Көпкө умтулуп, азга жеткен өмүрдү,
Көк шер сездик көк Асаба орнотор.

Дымагынар дүйнөнү да багынтаар,
Дымып неге жүрдүк экен Акындар!
Каректерде өчкөн отту күйгүзүп,
Калаар өлбөй артыбызда жакшы ырлар...

50 жашыма

Токтоолукту мынча эрте чакырдым,
Токтолор кез келбөөчүдөй шашыпмын:
Токсон күүлөп, тогуз кербез бир чалып,
Тынчымды алса шок күндөрү жаптыктын.

Жарашпайт эч эми мага «жашымын», - деш,
Өкүндүрөт кол жетпеген көп иштер.
Албан максат артынан кууп жете албай,
Айтам кантип: «Туура жашап өттүм», - деп.

Өткөн өмүр бөксө жерин билдирет,
Баары үчүн жооп берер да күн келет.
Бүгүнкүмдү эртеңкиге калтырып,
Жиксиз кеткен жылдарыма ич күйөт.

Тескесин деп чалагайым эс-учун,
Түздөш үчүн катасы көп турмушун.
Тирүүлүктүн кадырына жеткизген,
Элүү жашты бардык жанга буюрсун!

Карылык — бул эмес элүү, жетимиш,
Карылык — бул тапсыз өмүр кечириш.
Боюн катып, бороондорго төш тоспой,
Бат чегинип, үмүттү бүт өчүрүш.

Жаңы туулган жамалы ысык айга окшоп,
Жаш кыялдар жарык кылган жол күтөт.
Батанарды бергилечи баарыңар,
Ошол жолдун өтөсүнөн чыксын деп!.

Нием

Бошоткула эми мени сар-санаа!
Убайымдуу күндөрүмдөн качайын.
Мага келээр жакшылыкты утурлап,
Жүрөгүмдүн эшигин кең ачайын.

Кутман танды тосоюнчу сүйүнүп,
Таң шоолага куштарланайын.
Алыстагы дос – курдаштан кат күтүп,
Мен да жообун тездеп жазайын.

Өктөм турмуш тыйбаса да сынагын,
Өмүр баркын билип калган курагым.
Кейингиден толбоду эч кемтигим,
Жашайм эми ар бир күнгө кубанып.

Жаштытымды жалыны жок өткөргөн,
Жерип турам жашык, уян өзүмдү.
Күтө албастан чоң сүйүүнү бир келген,
Кызыгы жок сүрүпмүн кыз өмүрдү.

Жебе болуп атылбастан мелженген,
Жай келипмин максатыма көздөгөн.
Аман болсо алтын башым...Мен эми
Жарык жанып жашаганды үйрөнөм.

Аялмын, чын, таппаган өз бакытын,
Арман кылбайм жазмышыма акындык.
Өксүү тагдыр өчүн алып ыр менен,
Айныгым жок ак жолумдан беттеген.

Сыркеч жамгыр

Качкыла эми менден ойлор караңгы,
Күндүн бетин тоскон булут тарагын!
Муну арылбас пенде болуп бир байкуш,
Бүтүргүм жок өмүрүмдүн аятын!

Элегия

Ана-мына кирип келер бакыттай,
Мен сүйүүнү күтчү болдум кышы-жай.
Элбе-делбе сезимдерсиз эргүү жок,
Эчен ырым токтоп турат жазылбай.

Көп тартсам да махабаттын азабын,
Ак сүйүүнү ыйык көрүп жашадым.
Кайран өмүр кейиште өтүп кетпесин,
Келчи издетпей, кадырлашар адамым!

Сенсиз күндүн мээрими да сезилбей,
Сенсиз дүйнө тумандуу күз кечиндей.
Күнүм өтөт көшөрлөнүп түгөйсүз,
Көңүл сүйбөс канча жанды теңсинбей.

Жүрөгүмө жарык чачар барбы адам?!
Күтөм аны күнүмдүккө багынбай.
Каруу-бойдон кайрат кетип баратат,
Бирок, сезим гүлгүн бойдон карыбай.

Ысык-Көл

Кусалантып көздөн учуп көк түсү,
Келдим Көлгө күндөрүндө кеч күздүн.
Энн жээкте эргүү батпай көөдөнгө,
Эстен кетпес эңсөөм менен көрүштүм.

Кандай сулуу! Карасаң да кайсы убак,
Таңда башка, күндүз жүз маал түс бурат.
Күткөн жандай эрээркеши... Эх, чиркин!
Күүсү күчөп, чайпалганы катуулап.

Көлдү көрсөң күздө көр да, кышта көр,
Көк ирими күндөй таза мөлтүрөп.
Карагандан тойбой турам, аттиң ээ-
кучагыма бекем кыссам өпкүлөп.

Жүдөө эле көңүлүмдүн оор жүгү,
желдей айдап... Женилдеген кезим бу.
Азык болсун алып кетем өзүндөн,
Аруу, тунук ойлор менен сезимди...

Кайып сүйүү

Сен жеңбедин, жеңди мени бир сөзүң:
«Арман болгус өткөрөлү бул кечти?!»
Ача жолдо «аттиң!» дегээр эртеңки күн,
Алтын жашты байлап бербес бизге эч ким».

Калдым, калдым бул сөзүңдү кече албай,
Сен деп ойлоп кадырыма жете алар.
Кары кирсиз каардуу кыштын бул кечи,
Кайып сүйүү кайдан мага туш келди?!

Өмүр дайым жоомарт эмес. Экөөбүз,
Эми мүмкүн жолугушпай өтөөрбүз.
Бирок, ушул кышкы кечтин жарыгы,
Ишене албайм көкүрөктөн өчөрүн...

М га

Мейли, мени «жек көрөм» деп ынангын,
Мен да сени «жек көрөм» деп айта алам.
Балдарыбыз башка бүтүм чыгарар,
Бой жетишсе... биз кетирген катадан.

Жол башында жолукпасак жакшы эле,
Жолуккан соң жаңылышып калдык не?
Кадыр-көңүл кайра жууса агаргыс,
Кастан бетер каршылашып алдык ээ?

Жетсе жетсин башың бийик булутка,
Ортобузда перзент барын унутпа!
Апасы үчүн өз балдарын кектеген,
А кургурум, улуулугуң жок тура!

Уул-кыз төрөп, уругунду улаган,
Эне ыйык, ыйыктыгын кор тутпа.
Аял кордоп, алгың келген өчүндү,
А бечарам, айкөлдүгүң жок тура!

Ыр сүйгөн мырзага

Ишке шайсам, тузак коюп алыстан,
Имерилип тиктеп өтөт бир мырза.
Ичти ысытат ийменински саламы,
Илебинде сүйүү бар да, бар ызаат.

Качан, кайдан көрдүм эле? Ким эле?
Тааныбастын тартаарым чын айыбын.
Бирок мага жагып турат, эх билсең!
Таанылбастан табышмактуу калышың.

Жактырган көп, дегдеп арзып жүргөн бар,
Мени эмес, мүмкүн, ырым сүйгөн бар.
Турмушта түнт, купуялуу жан дешээр,
Бирок, ырга ынактарга жүрөк зар.

Мени эмес, ырларымды сүй, жаным!
Бир сабынын миң кадырын бил, жаным.
Ыр көтөрөр көкүрөктү булутка,
Ыр кетирээр көңүлдөрдүн кир жагын.

Түнүлбөгөн үмүттөр

Өтсө ай, күн көзгө сүртпөй өнүндү,
Унутам деп убарамын өзүңдү.
Жарты жолдо ооп түшүп калуучу,
Жалган ссзим деп алдадым көңүлдү.

Кечип кетким келчү сенден, кымбатым,
Күтүүгө жык туюк ойдон чарчасам.
Сага арналып дагы бир кыздын ырлары,
Жүрөк булкуп чагып өтөт чакмак таш.

Женилемби, же жеңемби белгисиз,
Кайра кирем майданына сүйүүнүн.
Калтаарыган сезим чүнчүйт төлгөсүз,
Кайноосунда түнүлүүнүн, үмүттүн.

Арыба, жүрөк!

Жүрөгүм кийинки кез ойго салат,
Бузулуп ыргагынан албуут кагат.
Акактай таза жашап өтөмүн деп,
Арытып алдым бекен, атаганат!

Ишенчээк мүнөз күтүп жаш баладай,
Бардыгын өздөй көрүүм эч калбады ай!
Айыпсыз шагым сынып, маанай чөксө
Жүрөгүм тилинди го далба –далба.

Бошонмун кайгысына башкалардын,
Күйүтүн жоготуунун мен да тарттым:
Жүрөгүм көтөрө албай тең бөлүнүп,
Сөгүлүп мин жеринен кабыргамдын.

Эркиндик эңсеп туйлайт сезимдерим,
Эс-акыл кылалбастан кээде ээлик,
Эргисем... турмуш тороп жолдон чыгат,
Жүрөгүм эрксиз кайра кишенделип.

Жеңилби бир өмүрдүн жүгүн артыш,
Жешилээр акыры бир күн жүрөк байкуш.
Жайынча жашай албас мендей жанга,
Жүрөгүм, түтө билген сага алкыш!

Арыса арыгандыр солгун тартып,
А бирок, баары билет карыбасын.
Согуудан калганынча бырыш түшпөй,
Сүйүүдөн танбай өткөн сага таазим!

Эне ыры
(ыр түрмөк)

Уулдарым Акылбек менен
Азаматка арнайм

Бала деп кагам канатты

Оорушпаса балдарым – ойлорум тынч,
Оозуна жем тиштеген болуп чымчык,
Калган күнүн өмүрдүн аларга арнап,
Канатымды талыкпай кагаарым чын.

Күлүп-жайнап турушса – көңүлүм тынч,
Күндө менин Кудайдан тилээрим шул.
«Алдыңарга кетсем», - деп миң айлансам,
Алпка тете кайрат-күч табаарым чын.

Эне-бала жашоонун түйүнү экен,
Сүйүүсүнө эненин не келээр тең!
Эл-журтума өстүрсөм эр азамат,
Ошол баар тапканым эмгегимден.

«Тар бөлмөдө тоскон кышты сагынып»

Пенде болсом көзгө түшпөс көп элге,
Эки жанга канат жайган энемин.
Бири-бирибизди демибизге жылытып,
Бир бөлмөдө кыш өткөрүп келебиз.

Жаңы жааган аппак карга сүйүнүп,
Тар бөлмөгө батпай туйлайт балдарым.
Мен алардын тоңгон колун жылытып,
«Оорушласа...» деген ойдон чарчадым.

Кыш да өтөөр, добул токтоор, кар эрип...
Балалыктай артта калаар баарысы.
Күтүп турар уулдарымды улуу иш,
Алып кетер арбап жолдун алтысы.

Учаарсыңар канат күүлөп алыска,
Мен калаармын тууруңарды жай кыдып.
Хан сарайда жашаарсыңар, а бирок,
Тар бөлмөдө тоскон кышты сагынып...

Ооруканада жазылган ыр

Өлбө, жаным! Мен уулума керекмин!
Өлүп калсам эркелетип өбөт ким?
Тентектигин, кежирлигин көтөрүп,
Ачынса жаап, түн уйкусун бөлөт ким?

Ким тажабай былдыр тилин уга алат,
Ким чарчабай ою менен боло алат?
Кимдин көзү тойбой тиктеп кубанып,
Кудайындай, паашасындай көрө алат?

О Жараткан, бала-энени белбөгүн,
Балапаным жетилгиче өлбөйүн?!
Ууз сүйүүдөн өксүп өткөн жандар көп,
Жетимдикти балама ыраа көрбөгүн?!

«Ыр жазгым келет балама арнап»

Ыр жазгым келет балама арнап,
Ылайык сөздөр табылбай кыйнайт.
Жүрөгүм толо сүйүүнү кантип,
Төрт саптуу ырга батырып ырдайм.

Кылыгын айткым келсе да эгер,
Керектүү сөздү таба алар белем?
Кымбаттан кымбат перзентим сени,
Сыпаттап берер дарман аз экен.

Сагынып өпсөм бетинден искеп,
Сан гүлдөрдүн жыпары жетпес.
Кучактап туруп кумарым канбайт,
Садагам менин санаамдан кетпес!

Ширинин шимип тилине канбайм,
«Ана» деп койсо ааламга батпайм.
Утурлап тосуп келатса чуркап,
Алдымдан чыгат Күн менен Ай!

Тилек

Башы көккө жете түшөт энеңдин,
«Багам,-десең,- Сизди колго көтөрүп».
Бар бол, уулум! Кудай берсин тилегиң,
Ошол күнгө аман-эсен жетелик.

Эр жигитке эне багуу кеп бекен,
Бир тиргилик өтөөр тоюп, ач калып.
Энем десең элге коргон болуп бер,
Ошол мені колго салып бакканың.

Калайык калк жүдөп турган кезинде,
Хан сарайда жашаганың эп дебейм.
Пейил күтүп, бей-бечараны жерисең,
Мен төрөгөн азамат уул Сен! дебейм.

«Майда эл» деген кирбе душман кебине,
Намысы курч, көк жал улуу бар журтуң.
«Кыргыз» деген атты бизге жеткирген,
Тилин сактап, жерин сактап үч миң жыл.

Ак калпакты алчыланта кий, уулум!
Мекен үчүн кош билекти түр, уулум,
Баба салты, бай мурасы коштогон,
Үч миң жылдык тарыхың бар, бил уулум!

«Жаштыгымды балдарымдан көрөмүн»

Күрмө кийип, күзгү алдында каранып,
Каада күтөт, жигиттерче таранып.
Жаш өмүрдүн гүлдөөр маалы келди бейм.
Жашчылыкка жол бошотуп балалык.

Боюн сыпаа, кызга жагар күтүнүп,
Кыял-ойго көп арбалат үшкүрүп.
Менден алыс качкан бакыт кушуна,
Уулум жетсин түгөйүн таап, кыз сүйүп.

Дарак сымал ийип турган мөмөсүн,
Бактым чексиз, доорун сүрүп эненин.
Жаштык менден кеткенине кейибейм,
Жаштыгымды балдарымдан көрөмүн.

Сыркеч жамгыр

Балам, дайым адал нан жеп чоңойдун,
Ак жашап өт. Кызыр болсун жолдошун.
Амандыгың ар убакта тилөөгө,
Ата-энең да бешененде бар болсун.

2-ыр

Тең курбулук издебе мансаптуудан,
Теңине албайт даражаң төмөн турса.
Таң калбагың, кай бир күн тийсе пайдаң,
Намыс-арды унутуп кулдук урса...

Бойлошом деп ойлобо бактылууга,
Бул жашоо ага күндө той, күндө майрам.
Акты актай, караны кара бойдон,
Көрө албайт го бакытка мас болгон жан.

Курдаш болуу кыйын го дөөлөттүүгө,
Ага-иниң тың чыгып жөлөбөсө.
Аш-тойлордо : «Артында кими бар?»- деп,
Карап турат сын тагып жөнөкөйгө...

Алыс болгун ашынган акчалуудан,
Бир тыйындын артынан сая кууган.
Кайдан жетсин адамдын кадырына
Дүнүйөгө кул болуп шору куруган.

Жаратканым сактасын кара өзгөйдөн,
Адам дилин уулаган суук сөздүүдөн.
Калган көңүл – тоңгон муз эч эрибес,
Сууган сезим - өчкөн от, кайра күйбес.

Сыркеч жамгыр

Жолотпогун жаныңа, жүргүн оолак,
Жан күйөрдөй көрүнгөн шумпайлардан.
Миң кубулма жүзү бар аларыңдын,
Ичи-койнуңа кирүүгө күчүн жумшайт.

Эгерим түк жолуң туш келбесе экен
Бул дүйнөдөн жөө качкан безерлерге.
Жакшы адамдын тиет го шарапаты,
Жаман жолдош кабылтат кесепетке.

Жарык болуп күйүп турсун жылдызын,
Ак жолуңда жайнап турсун ырыскың.
Өйдөдө өбөк, ылдыйда жөлөк болуп,
Ага-инилер ийнин жөлөп турушсун.

Антка бекем ак ниет болсун жолдошун,
Аруу сүйгүн, ажырашпай колдорун.
Ак батасын алган элең апалдын,
Ар убакта ачык болсун жолдорун.

Он сегиз жаш
(ыр түрмөк)

18 жаш бийкеч куракта өзөгүмдөн жарып чыккан ырларым...
Кыз кыялындай ууз сезимдерден жаралган алгачкы саптар.... Узак
жылдар бою жат көздөрдөн далдаа кармаган жандептерде
сакталып, сандыктын түбүндө катылып турду. Эч жерде
жарыяланган эмес. Жаш жүрөктү козгогон ой-сезимди ыр менен
толук бере албай калганын, ар бирине ылайык сүрөт да чиймелен
коюпмун.

Жаштыгымдын кымбат эскермеси болгон бул калем үйрөнчүк
ырларымды биринчи жолу окурмандарга сунуш кылдым.

Сүйүү жөнүндө биринчи ыр

- Эсимдеби бул ыр?!

- Эсимде... Ошондо сен: «Бул мен жөнүндөбү?» - деп
сураганың.

Ооба, сүйүү жөнүндө биринчи ыр...

Койчу, койчу, белгисиз сырлар жанган,
Көздөрүңдү көзүмөн буруп кетчи?!
Сүйүү издеп секелек жүрөгүмдөн,
Жаштыгыңды курулай өткөрбөчү?!

Койчу, койчу, көп сырдуу телмирбечи,
Сен эмсеген кызыл гүл ачыла элек.
Бадалыктын айлында таскак урган,
Шок кыялым сүйүүгө баш ийе элек.

Сыркеч жалгыр

Адамсынбы боору таш ушунчалык,
Ойлорума билгизбей чалма ыргыткан,
Эритем деп али тоң сезимдерди,
Не түйшөлүп жүрөсүң өзүң кыйнап?
12.09. 1973

Менин сүйүүм бардыгында,
Тоолордо да, булутта.
Наристенин күлкүсүндө,
Жаздын алгач гүлүндө.
Бирок жалгыз махабатым,
Сенде экенин унутпа!
1.11. 1973ж.

Кечээги кыш бүгүн жазга айланып,
Кызгаддак гүл эртең калар саргайып.
Эрте менен күлүп чыккан күн бетин,
Көлөкөлөп будут басар калдайып,
Өзгөрүлбөс жалгыз гана махабат,
Эгер калса жүрөгүндөн жай табып.
11.1973ж.

Жолукканбыз сагынычтан буулугуп,
Жазгы кечте өрүк гүлү ачылган.
Ай, ошондо сен зарыккан бир сөздү,
Айта албай кийинкиге калтыргам.

А эртеси жөнөп кеттиң «кош» айтып,
Балалыгың калган бийик тоолорго,
Ошол сөздү миң кайталап ичимден,
Узатканмын көрүшсөк деп аман-соо.
1.04. 1974ж.

Сыркеч жалгыр

Жаралансам кайгыдан болор-болбос,
Жалгызсырап санаанын түлкүрүндө,
Окуи кирем катыңы кайра баштан,
Бактылуумун...

Кубанычтан көңүлгө канат бүтүп,
Бүт дүйнөнү элжиреп турсам сүйүп,
Сага ошондо кат жазам эргий-эргий,
Бактылуумун...

6.04.1974ж

Эмнеликтен, кымбаттуум, билесиңби?!
Түндө менин түшүмө тоолор кирди,
Тоолор кирди койнунда сен чоңойгон.
Өркөчүнө аппакай булут конгон.
Көзүм талып тиктеймин өзүңдү издеп,
Зыңгыраган эң бийик аска-зоодон.
Көк мейжеген чокудан бүркүт шаңшыйт,
Темир канат барчынын учурганбы.
Айланчыктайт мамыга күлүк тору,
Алыс кеткен ээсин утурлайбы.
Жапыл дөңдө кылаңдайт жалгыз караан,
Селки бекен кыпча бел, кызыл жоолук.
Колдорунда чака бар суусу толук.
Же энеби баласын күткөн самап,
Күнү-күнү тажабай жол караган,
Мага окшоп көздөрүн албай кадап..
...Жолдор келет жолдорду кесип өтүп,
Күбө болуп тагдырдын ар кылына,
Күбө болуп күтүүгө, зарыгууга,
Ажыратып, далайын кезиктирип..
Эмнеликтен, кымбаттуум, билесинби?!
Түндө менин түшүмө тоолор кирди,
Тоолор кирди -сен өсүп-чоңойгон жер,

Сыркеч жамгыр

Сагынчымды аябай козгоп кетти,
көргөн түшүм...

11.06.1974ж.

Көркү кеткен күздүн бүркөө түшү эле,
Калтырашып бак-дарактар сууктан.
Кол кармашып басып жүрдүк туш келди,
Адамдардай бараар жерин унуткан.

Шыбырашат жалбырактар акыркы,
Жомогунун аягына жетпестен.
Кете бердик, кете бердик чарчабай,
«Кош» дегенге экөөбүздүн жетпей эрк.

19.11.1974ж.

Баргым келсе мен өзүндү сагышып,
Жолсуз жаткан чөлдөр дагы кеп эмес.
Жамгыры көп караңгы түн жамынып,
Барып калам түштөй болуп бир элес.

Балким, эми кубандырбас ойлорум,
Сага арнаган асыл сезим арзандай.
Анда кош бол, бирок кайтып келермин,
Сагындырып кайра келчү жаздардай.

2.01.1975ж.

Кирдим бекен түшүнө баягыдай,
Жетиле элек кыялкөч жаш кыз болуп?
Таарынтам деп мен сени кечиңдеси,
Жолугушар саатында келбей коюп.

Сыркеч жамгыр

Же кирдимби түшүнө - убайымдуу
Сары жоолук салынып сени күткөн.
Кеч күздөгү жыланач бак түбүнөн,
Жалбырагы күбүлүп түшүп бүткөн,
Кирдим бекен түшүнө бүгүн сенин...
5.01.1975ж.

О досум, бизге жолдош - татаалдыктар,
Турмуштан оңой жолду издесейли!
Жашоонун бүтпөй калган сүйлөмдөрүн,
Бизбиз го андан ары улап кетчү.

Күлкүсү, бийлери көп кечелерди,
Сызып таштап күндөрдүн эсебинен.
Жашайлычы туу кылып бийиктикти,
Сараң карап бүгүнгө кечээгиден.
20.03.1975ж.

Сирендер терсезмдин түбүндөгү,
Бажырап тегиз гүлүн ачып жатса,
Сен жоксун,
Бейдарексин көптөн бери,
Мен сени күтүп жүрөм ушул жазда.

Булуттар түшүп келип бийиктиктен,
Чаңкаган талааларга кучак жайды.
Сен жоксун, экөөбүздүн ортодогу,
Жамгырга жуулган жолдор бопбош жатты.
Сен неге келген жоксуң ошол күнү?
21.03. 1975ж.

Сыркеч жамгыр

Жаз келди ээ, кымбаттуум, жылдагыдай,
Күттүң бекен адатынча аптыгып.
А менин жүрөгүмдө деле толтура,
Күтүү, күтүү... чексиз сагыныч.

Эстейсиңби, өткөн сулуу жаздарда,
Катар бассак тал чыбыктай жанашып,
Мен өзүңө, сен да мага жарашып,
Карапчу эле баары бизди жактыра,

Анда гүлдөр көп ачылган кулпунуп,
Өрүк гүлү бажырайып башкача.
Адамдардын баары сулуу, бактылуу,
Асман дагы гүлгүн эле таптаза.

Жашыл көчө. Басып келем жамгыздай,
Сезимимде ал жаздарга эңсөө бар.
А көздөрүм издейт кимдир-бирөөнү.
Издейт үнсүз, даректебей, сурабай.

Өзгөрүүсүз адамдардын агымы,
Кадимкидей жайнап турат теребел.
Бирок неге ойго чөмүп чаржайыт,
Адатымча көккө учпайт дособем.

Күттүм, күттүм жолугууга бир ирет,
Кыш айында торгой сымал жаз күткөн.
Жаз да өтүп, жалбырактар саргаяр.
Мен да жадап жашоо менен үмүттөн.
24.04.1975ж.

Сыркеч жамгыр

Өмүрдүн күндөрүндө ызаланткан,
Кыйналсан дайнып таппай кусаматтан,
Сен анда вино ичүүгө шашылбачы?!
Куру бекер каткыруудан көрө, курбум.
Жакшы го сагышыңгың ысык жашы.
Кетип кал сен ошондо баарың таштап,
Экөөбүз бирге өткөргөн асыл жазга,
Ал сени сактап калат периштедей.
Сезимдин туткунунан азгырылма.
Эстегин, калтырбастан эсте дагын:
Биз сүйгөн биз суктанган жазгы асман,
Чуудалуу ак булуттар көөлгүп жаткан.
Өрүктөр жаңы гана гүлүн төккөн,
Уяны балапандар таштап кеткен,
А дүйнө бизди өзүнө куштарлапты.
Тамчыдай тунук, сырдуу, сүйкүм эле.
Эстегин анан мени унутпастан...
Ошол жаз орток болгон экөөбүзгө,
Эми эч кайталанба, кайталанба...

25.05.1975ж.

Калбоочудай ал күндөрдүн калдыгы,
Сүрөт, каттар...
Отко өрттөлдү бардыгы.
Бирок, эмне сактап жүрөм эмгиче,
Коштошууга арнап жазган катыңды?

Оо, ошол кат баарың эске түшүрөт,
Акыркы ирет турганыбыз үн-сөзсүз.
Баштасак да бакыт жолун эртелеп,
Ачуу болуп бүтөрүн биз билбеппиз.

Сыркеч жалгыр

Санаасы жок чалагайым балалык,
Өмүр бою ойноп жүрүп өтчүдөй.
Бакытка да бала кыял караппыз,
Ал түбөлүк биздин гана энчидей.

Өтөт баары бул жашоого бир келген,
Жаштык да өтөт сүйгөн жана сүйдүргөн.
Бирок, кез-кез ойго салып күйгүлтүк,
Жүрөгүмдө өчпөй жүрөр бир элес.
3.11.1975ж.

Ойлодум бүгүн сени, негедир, көп,
Ойлодум бүгүн мага келбесинди.
Бир түш кайың бул түнү бизди жоктоп,
Бизди жоктоп акырын термелишин.

Айдың түндүн кербени бизсиз өтөр,
Ыры калар булактын угулбастан.
Таңды күтпөй жылт этип жылдыз өчөр,
Бизсиз түшөр бир жалбырак сабагынан
Ушул түнү...
16.04.1976ж.

А мүмкүн калмак белең унутулуп,
Жыл сайын кайталанып жаз келбесе,
Кайрадан өрүк гүлдөп эстетпесе,
Дембе-дем сен жөнүндө айта берип,
Шыбырап жалбырактар жайкы кечте,
Мүмкүн сен калаар белең унутулуп,
Тагдырга башымы ийип башка адамдын,
Мен жары болор белем эмдигиче...
2.03.1976ж.

Сыркөч жамгыр

Жолукпа, эми мага жолукпагын,
Колумду моюнуңа орой албай,
Көңүл кош көздөрүмдү ала качып,
Капилет көңүлүңдү оорутармын.
Жолукпа, эми мага жолукпагын.

Кайрылба, эми артыңа кайрылбагын,
Туруштук бере албассың көздөрүмө,
Суранып кайгышыңды кайра өзүмө,
Артыңдан карап турган азгырмалуу.
Кайрылба, эми артыңа кайрылбагын.
7.04.1976.

«Унут» дебсйм, унутпагын,
Унутууга биз акылуу эмеспиз.
Мен өзүмдү сага гана арнагамын,
Кайра кантип өзүм «унут» демекмин.

Эсте мени, сагын мени.
Мен өзүңдү өмүр бою сагынам.
Бизге эми булорбастыр кездешүү,
Бирок. аны күтүп көңүл талбаган.
27.04.1976ж.

Эх...
Түнүлдүрүп, кайра өзүңдү сагынтып,
Экөөбүздү бөлүп турат алыстык.
Эмне болуп кетээр алам бир күнү,
Келип калсаң сен эшиктен чакыргың...

Сыркеч жамгыр

Мен...

Тытып-тытып сүрөтүңдү жапжалгыз,
Өртөгөндөй каттарыңды бир учур,
Билбес үчүн башка экенин жубайын.
Калаар белем түк эригис мөңгү- муз.

Же...

Бир жакшылык жасап өзүм-өзүмө.
Айрылуунун кусаматын бүткөрүп.
Кыздан бетер жеңил баа, ойсоке,
Кучагыңда кетер белем бүт күйүң...
16.04.1977ж.

Өткөрүп далай мезгил арабыздан,
Угаарсың, сага айтынар мен жөнүндө.
Турмушун эң бир катал майдашынан,
Мен жеңип, же жеңилип бергенimde.

Өмүрдүн күндөрүндө кусаланткан,
Эстесең өткөндөрдү унут калган,
Ойлоорсуң түнт эле билбесенге,
А кмге бир жылдыздай өчпөй калган.

Дарексиз, кат-кабарсыз калсам бир күн,
Оо жаным, куру бекер бейтыныч болбо!
Азгырып уйку бербей жүрөктөгүм,
Кайрадан алып чыгар ыйык жолго.

17.05.1077ж.

М а з м у н у

Ош. июнь.393.(ыр түрмөк)»	3
Көз мончоктой көркөм эле Ош калаам.....	3
Ош шейиттери.....	4
Кабыргам кайыштырып Ошко кайттым.....	5
Мен.....	6
Сыркөч жамгыр	7
«Балалыктын изин таптым, өзү жок...».....	8
Кышкы ойлор	10
«Санаамды ээсен дагы сага рахмат!...».....	11
Турмуш өзү кылат экен даанышман.....	12
Жаз эстетти жаркын күндөр бардыгын	13
Чынгыз Айтматовго (10.06.2008)	15
Жазгы кайрык	16
Күзгү маанай.....	17
Заман.....	18
Мен баймын	19
Сүйүүдөн да бийик сезим бар	20
Каргыш	21
Көл жээгинде жаккан от	23
«Сулайман-Тоо ордо шаарга жарашып...»	24
Арпоо	25
«Жалгыздык мага дептерим толо ыр болду».....	26

«Жалгыздык мага дептерим толо ыр болду».....	26
«Кала берсин ортобузда жолдоштуу»	27
Калемдештер	28
50 жашыма	29
Ниет	30
Элегия	31
Ысык –Көл	32
Кайып сүйүү	33
М...га	34
Ыр сүйгөн мырзага	35
Түнүлбөгөн үмүттөр	36
Арыба, жүрөк!	37
Эне ыры (ыр түрмөк)	38
Бала деп кагам канатты	38
«Тар бөлмөдө тоскон кышты сагынып»	39
Ооруканада жазылган ыр	40
Ыр жазгым келет балама арнап.....	41
Тилек	42
Жаштыгымды балдарымдап көрөмүн	43
Уулум тапкан нан таттуу.....	44
Уулдарыма насаат	45
Он сегиз жаш (ыр түрмөк)	48

Зинакан Пасаңова

Сыркеч жамгыр Ырлар

Редактору: Абрашит Урбаев

Техникалык редактору: Жапымбаев Нурсултан

Компьютердик кылыпка түшүргөн: Сайкал Карагулова

Терүүгө 2010.12. берилди. Басууга 2011.01.көл көчөлдү.

Кагаздын форматы 60х84 1/56.Оффсет ыкма менен басылды.

Көлөмү 2,8 басма табак. Нускасы 200 Келишим баала.

«Кан аз ресурстары» басмачынасы

Ош шаары, А. Мамыров көчөсү

Тел: 0778-65 75 34

